

Fjerkræbranchens årsstatistik 2020

Fjerkræ

- den klimavenlige kilde til animalsk protein

Hver eneste dag kommer der 117.000 nye borgere til verden. Befolkningstallet vokser og samtidig bliver der færre arealer at dyrke fødevarer på. Det betyder, at der kloden over tænkes i nye og bedre måder at producere og forbruge på.

Efterspørgslen på de klimavenlige proteinkilder stiger og her har kød fra fjerkræ og æg en klar fordel.

Gennem mange års udvikling er foderudnyttelsen helt i top; for eksempel er foderforbruget per kilo kylling faldet med ca. 11 procent i perioden 2010 til 2019. Samme billede tegner sig i ægproduktionen, hvor foderforbruget per kilo æg, der produceres i f.eks. skrabeægproduktionen, er faldet med ca. 17procent fra 2010 til 2019.

Fjerkræbranchen tilpasser løbende produktionen, så den matcher de krav omverdenen stiller. Det er en branche som gang på gang går forrest for at sikre et udbud af sunde og sikre fjerkræprodukter og æg.

Branchen står aldrig stille. Det kan også ses i den udvikling, ægproduktionen har været igennem, hvor indvejningerne af skrabe-, frilands- og økologiske æg samlet steg med 13 procent fra 2018 til 2019.

Tabellerne her giver blandt andet et overblik over produktionsudviklingen i den danske æg- og slagtefjerkræproduktion. Derudover beskrives udviklingen i salmonellaforekomst, campylobacter og trædepudesundhed.

Indhold

Overblik over den danske fjerkræproduktion 2020	4
Konsumægsproduktion, forbrug og værdi	5
Æg-indvejninger	6
Salg af forskellige ægtyper på hjemmemarkedet	7
Skøn for produktionsbalance i konsumægproduktionen	8
Ægproduktionens økonomi	10
Udvikling i dækningsbidrag i ægproduktionen	11
Priser i konsumægproduktionen 2019	13
Producentnoteringer for konsumæg	14
Global markedsoversigt for hvede, foderkorn og soyabønner	15
Slagterislagtninger	17
Slagtefjerkræproduktion og værdi	17
Eksport af levende fjerkræ	17
Slagtekyllingeproduktionens økonomi	18
Danmarks import- og eksport af fjerkrækød	21
Verdens produktion af fjerkrækød	22
Globalt forbrug af fjerkrækød	23
Selvforsyningsgrad af fjerkrækød i EU	25
Salmonellahandlingsplanen 2019	27
Forekomst af campylobacter 2019	32
Positiv udvikling i slagtekyllingers trædepudesundhed	34

OVERBLIK OVER DEN DANSKE FJERKRÆPRODUKTION 2020

Produktionstype	Antal aktive chr-numre
Burhøner, velfærdsberigede bure	7
Skrabehøner	54
Frilandshøner	19
Økologiske høner	92
Konsumægsbesætninger	172
Stalddørssalg, æg	204
Registreret hobbyhøsehold	31
Centralopdræt, konsumæg	3
Opdræt, konsumæg	39
Opdræt, konsumæg økologisk	20
Slagtekyllinger, konventionelle	213
Slagtekyllinger, økologiske	27
Centralopdræt, slagtekyllinger	19
Formering, slagtekyllinger	40
Kalkuner	27
Ænder	36
Gæs	12
Strudsehold	10
Fjerkræbesætninger i alt	853
Eksl. Stalddørs- og hobbybesætninger	618

TABEL 1. KONSUMÆGSPRODUKTION, -FORBRUG OG -VÆRDI

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Indvejet på pakkerne, mio. kg	60,9	62,2	65,7	67,8	68,5	74,0
- heraf ikke-buræg, mio. kg	28,6	31,4	38,9	48,2	53,9	60,0
Producentforbrug og stalddørssalg, mio. kg	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Konsumægsproduktion i alt, mio. kg	68,9	70,2	73,7	75,8	76,5	82,0
Import, mio. kg	22,6	24,3	23,1	24,9	28,8	26,5
- heraf æg i skal	6,6	7,1	5,5	6,1	7,3	5,8
Eksport, mio. kg	13,9	14,7	16,3	23,5	25,8	26,1
- heraf æg i skal	3,3	2,2	2,6	6,1	5,5	5,9
Nettoimport, mio. kg	5,4	4,7	3,9	1,4	1,2	0,5
Nettoimport, skalæg, mio. kg	3,3	4,9	2,9	0	1,8	-0,1
Forbrug i alt, mio. kg	86,2	87,4	86,6	88,5	89,9	90,7
Forbrug pr. indbygger, kg	15,3	15,3	15,1	15,3	15,5	15,6
Antal æg pr. indbygger	244	245	241	245	248	249
Produktionsværdi af producent, mio. kr.	721,5	768	806,2	851,8	885,1	902,8

Kilde: Danmarks Statistik og Danske Ægs skøn over forbrug

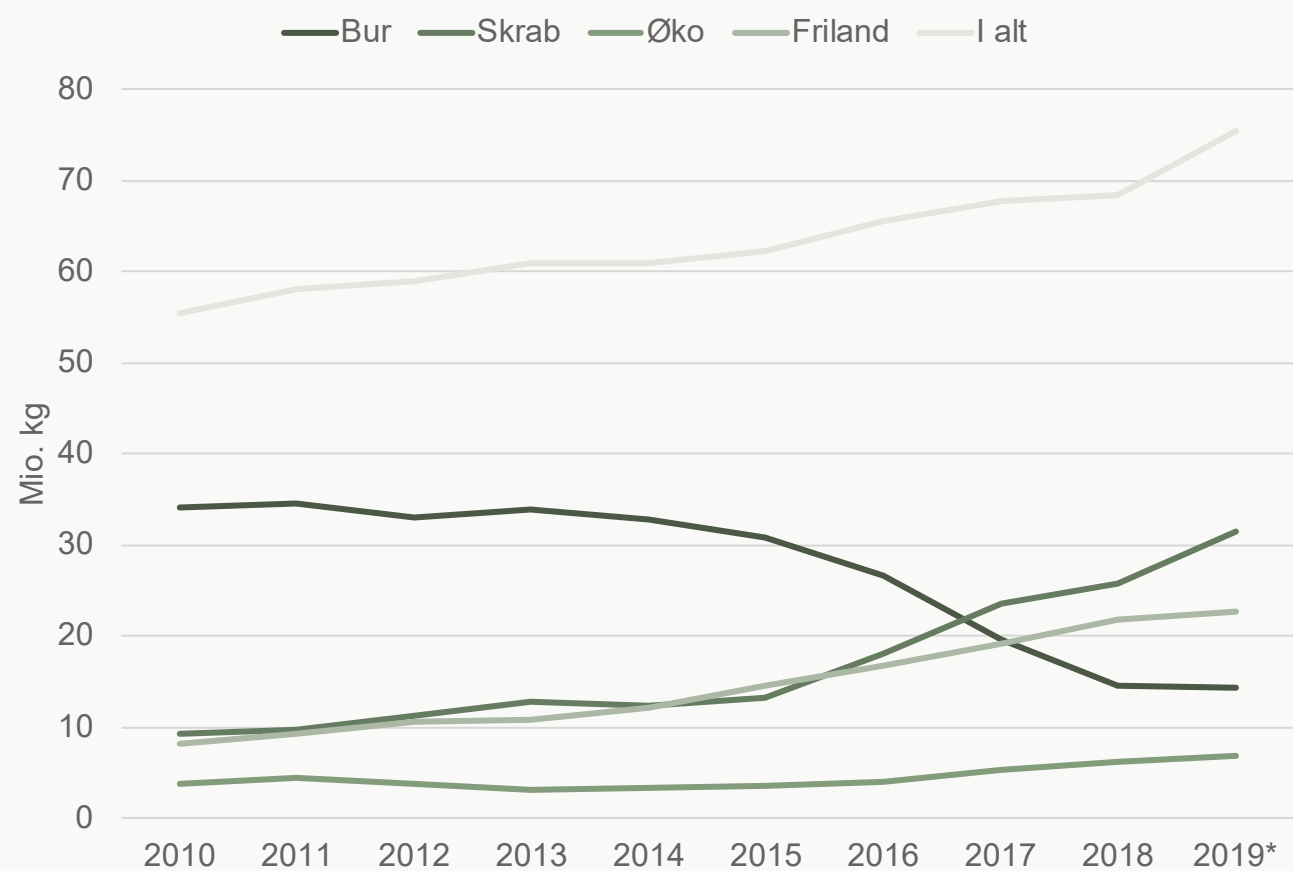
*) I 2019 er tallene for 4. kvartal estimeret på baggrund af faktuelle tal for 4. kvartal 2018 multipliceret med den procentvise ændring, der er sket i de første 3 kvartaler af 2019 i forhold til de første 3 kvartaler af 2018.

TABEL 2. ÆG INDVEJNINGER, mio. kg

År	Buræg	Skrabeæg	Frilandsæg	Økologiske æg	I alt
2010	34,06	9,27	3,75	8,29	55,37
2011	34,64	9,79	4,42	9,24	58,09
2012	33,09	11,34	3,88	10,65	58,96
2013	34,00	12,90	3,13	10,94	60,97
2014	32,76	12,47	3,42	12,26	60,91
2015	30,82	13,26	3,53	14,58	62,19
2016	26,75	18,07	3,97	16,87	65,66
2017	19,64	23,55	5,36	19,25	67,80
2018	14,55	25,77	6,28	21,89	68,49
2019	13,94	31,19	6,62	22,23	73,98
2019/2018 pct.	95,8 %	121,0 %	105,5 %	101,6 %	108,0 %

Kilde: Fødevarestyrelsen

TABEL 3. SALG AF FORSKELLIGE ÆGTYPER PÅ HJEMMEMARKEDET, mio. kg

År	Buræg	Skrabeæg	Frilandsæg	Økologiske æg	I alt
2004	22,00	7,48	2,88	5,66	38,02
2005	22,46	7,92	3,07	5,52	38,97
2006	23,50	7,89	2,28	6,38	40,05
2007	23,85	7,02	2,69	6,74	40,30
2008	25,61	7,47	2,77	6,70	42,55
2009	27,65	6,62	2,96	7,07	44,30
2010	27,58	6,61	3,00	7,81	45,00
2011	27,55*	7,51	3,09	8,54	46,68
2012	28,83*	8,82	2,88	9,37	49,90
2013	26,90*	10,84	2,63	10,35	50,73
2014	25,29	12,51	2,80	11,56	52,17
2015	24,26	13,21	2,84	12,62	52,93
2016	19,88	14,90	3,46	14,17	52,41
2017	15,41	19,51	3,23	15,50	53,65
2018**	9,13	25,46	3,78	16,22	54,58
2019**	5,51	28,84	3,82	16,98	55,14
2019/2018 pct.	60,3 %	113,3 %	101,0 %	104,7 %	101,0 %

Kilde: Fødevarestyrelsen

* Fødevarestyrelsen og Danske Æg (inkl. skøn over direkte import fra svenske pakkerier til dansk detailhandel). Importen blev vurderet til at udgøre 600-650 tons pr. kvartal.

** Indeholder Danske Ægs skøn overimporten fra finske pakkerier direkte til danske supermarkeder i perioden fra september 2018. Importen blev vurderet til at udgøre ca. 400 tons pr. kvartal.

TABEL 4. SKØN FOR PRODUKTIONSBALANCE, mio. kg

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Indvejringer	58,1	59,0	61,0	60,9	62,2	65,7	67,8	68,5	74,0
Import af konsumæg*	3,3	3,7	1,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
I alt til rådighed	61,4	62,7	62,2	61,9	63,2	66,7	68,8	69,5	75,0
-produktfabrikkerne, 12 % af indvejede	7,0	7,1	7,3	7,3	7,5	8,0	8,3	8,2	9,0
-salg til detailhandlen og foodservice	46,7	49,9	50,7	52,2	52,9	52,4	53,7	54,6	55,1
Til eksport eller lavprissalg	7,7	5,7	4,2	2,4	2,8	6,3	6,8	6,7	11,9

Kilde: Fødevarestyrelsen.

*Der er tillagt 1,0 mio. kg i skønnet import til småhandlende.

Tabellen tager ikke højde for, at en del æg kan være leveret direkte til produktfabrik uden at indgå i indvejringerne til pakkerne.

TABEL 5. SKØN FOR PRODUKTIONSBALANCE PR. PRODUKTIONSSYSTEM, mio. kg

	BUR		SKRAB		FRILAND		ØKO	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Indvejringer	14,55	13,94	25,77	31,19	6,28	6,62	21,89	22,23
-produktfabrikkerne (12 % af indvejede)	1,75	1,67	3,10	3,74	0,76	0,79	2,63	2,67
-salg til detailhandlen og foodservice	9,13	5,51	25,46	28,84	3,78	3,82	16,22	16,98
Til eksport eller lavprissalg	43,67	6,76	-2,79	-1,39	1,74	2,01	3,04	2,58
do., pct. af indvejede	25,22	48,47	-10,83	-4,46	27,71	30,30	13,89	11,62

Kilde: Danmarks Statistik

- 🐔 **Hver dansker** spiste i gennemsnit **249 æg** i 2019.
- 🐔 **En høne** lægger i gennemsnit mellem **21 og 23,8 kilo æg** i sin levetid (afhængigt af produktionssystem og produktionsperiodens længde).
- 🐔 **Ægprisen** pr. kilo økologiske æg er **faldet med ca. 10 %** over de seneste 3 år.
- 🐔 **Salget** af skrabeæg på hjemmemarkedet er **steget med 17,5 %** fra 2018 til 2019.

TABEL 6. ÆGPRODUKTIONENS ØKONOMI 2018-2019 (forskellige produktionssystemer)

Produktions-system	Lægge-periode dage	Kg æg pr. indsat høne	Foder pr. kg æg	Døde, % af indsatte	Ægpris kr. pr. kg	Foderpris, kr. pr. 100 kg.	Pr. høne pr. år, DB II
Bure, stim.ber.	418	23,8	1,93	3,5	6,88	191	42,98
Skrab	412	22,8	2,09	6,5	8,84	192	58,78
Frilands	404	21,6	2,18	9,3	10,84	180	88,25
Økologiske	397	21,0	2,26	6,6	16,15	357	114,39

Kilde: E-kontrol – afsluttede hold 2018/2019

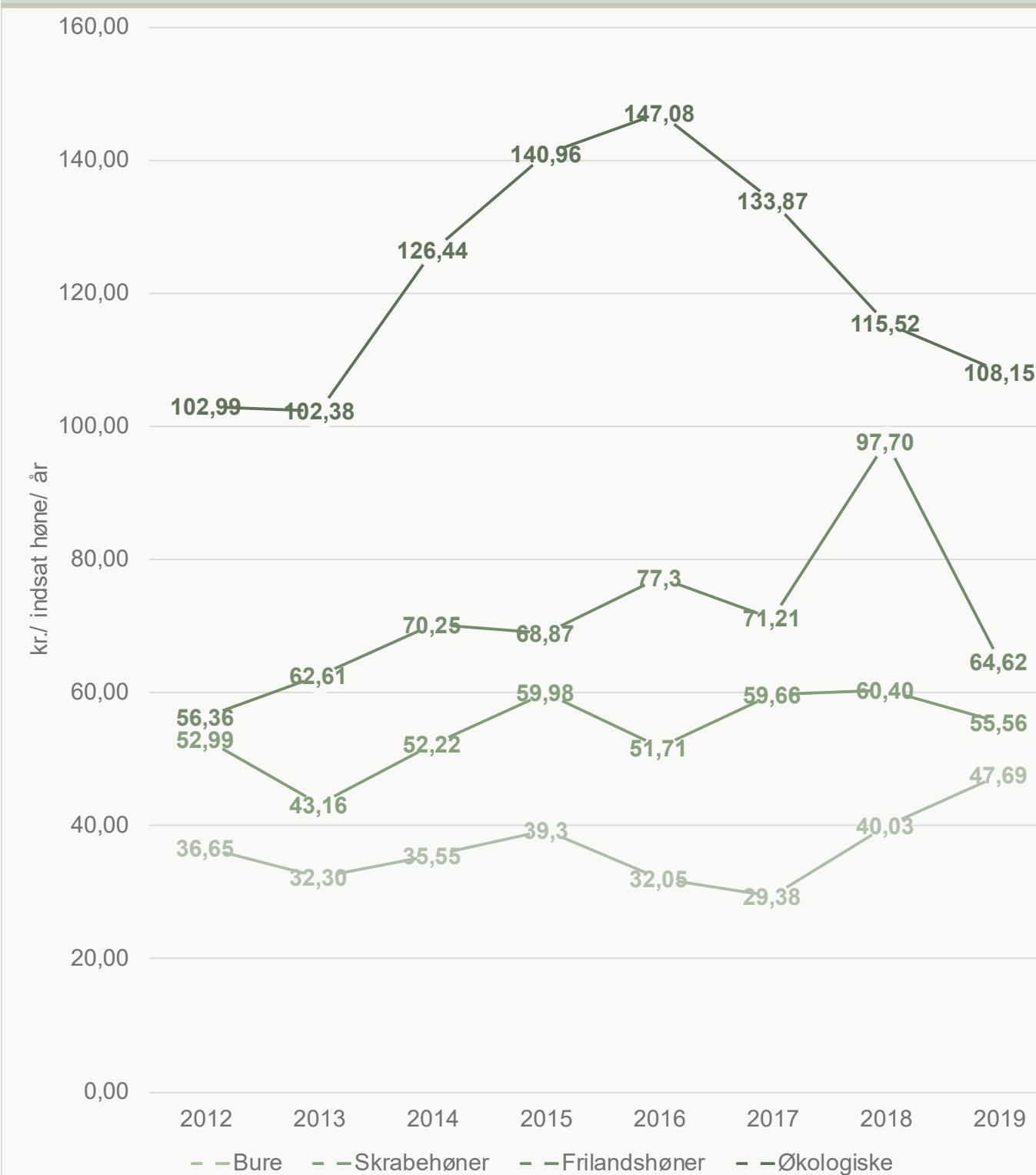

TABEL 7. ÆGPRODUKTIONENS ØKONOMI (skrabeæg)

År	Kg æg pr indsat høne	Foder pr. kg æg, kg	Ægpris kr. pr. kg	Foder, pris kr. pr. 100 kg	Pr. indsat høne pr. år, kr. DBII
2009	18,5	2,52	10,20	170	64,58
2010	18,5	2,52	10,15	166	69,88
2011	19,2	2,31	10,03	210	55,76
2012	19,2	2,31	10,42	222	57,74
2013	19,5	2,25	10,20	242	44,89
2014	21,2	2,43	10,29	229	53,00
2015	22,5	2,09	9,74	230	57,11
2016	21,6	2,14	9,46	225	51,42
2017	22,6	2,12	9,40	195	58,99
2018	22,0	2,10	9,10	183	53,92
2019	23,2	2,10	8,74	198	55,56

Kilde: E-kontrol - afsluttede hold i 2019

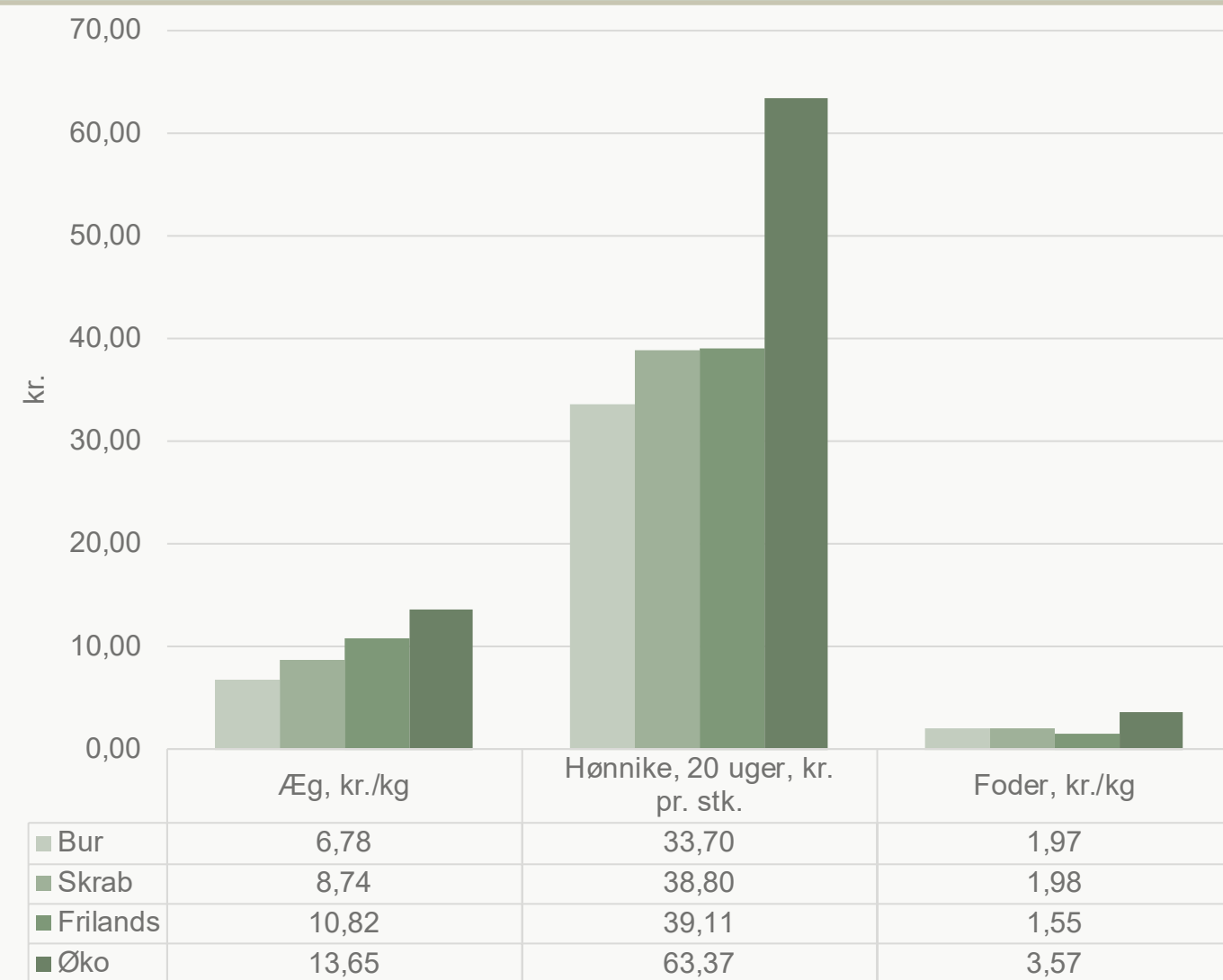
TABEL 8. UDVIKLING I DÆKNINGSBIDRAG I ÆGPRODUKTIONEN 2012-2019

Kilde: E-kontrol – afsluttede hold 2019

TABEL 9. PRISER I KONSUMÆGSPRODUKTIONEN 2019

Kilde: E-kontrol – afsluttede hold 2019

TABEL 10. PRODUCENTNOTERINGER FOR KONSUMÆG, KR./KG

År	DK gns. pris		Weser-Ems	NOP	Forskel DK**, Weser-Ems.	Forskel DK, bur NOP
	bur	skrab				
2005	5,28	-	4,12	4,10	+ 1,16	+ 1,18
2006	6,21	-	5,08	5,11	+ 1,13	+ 1,10
2007	7,26	-	6,45	6,42	+ 0,76	+ 0,79
2008	8,19	-	7,29	6,36	+ 0,91	+ 1,83
2009	7,89	-	7,75	7,15	+ 0,14	+ 0,74
2010	8,13	-	6,63	5,54	+ 1,50	+ 2,59
2011	7,27	-	5,75	4,64	+ 1,52	+ 2,63
2012	9,00	-	9,80	7,87	- 0,80	+ 1,13
2013	8,33	-	6,72	5,92	+ 1,61	+ 2,41
2014	7,64	10,29*	7,93	6,38	+ 2,36	+ 1,26
2015	7,40*	9,74*	8,20	6,74	+ 1,54	+ 0,66
2016	7,17*	9,46*	7,53	5,67	+ 1,93	+ 1,50
2017	6,82*	9,40*	10,56	8,13	- 1,16	- 1,31
2018	6,66*	9,10*	9,76	6,70	- 0,66	- 0,04
2019	6,88*	8,74*	8,68	7,42	+ 0,06	- 0,54

Kilde: Landbrug & Fødevarer, DGS. Priserne gælder for hvide æg. Weser-Ems noteringen er et størrelsesvejlet gns. NOP noteringen er en hollandsk producentnotering.

*Gennemsnitspris fra E-kontrollen

**2005-2013 DK bur, 2014-2019 DK skrab

TABEL 11. GLOBAL MARKEDSOVERSIGT FOR HVEDE, FODERKORN OG SOYABØNNER, mio. t

	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
HVEDE + FODERKORN								Prognose
Produktion	1.795	1.996	2.036	1.995	2.171	2.124	2.126	2.166
Forbrug	1.814	1.932	1.977	1.967	2.116	2.119	2.155	2.171
Slutlager	340	405	464	494	645	654	625	619
Lager i pct. af forbrug	19 %	21 %	23 %	25 %	30 %	31 %	29 %	29 %
SOYABØNNER								
Produktion	269	283	320	314	349	342	358	338
Forbrug	262	276	302	314	330	338	344	350
Slutlager	56	62	78	78	98	99	110	97

Kilde: USDA - Opdateret februar 2020

- 🐔 Der blev i 2019 slagtet **104.402.000 kyllinger** i Danmark.
- 🐔 **Eksporten** af levende kyllinger **er steget med knap 4 %** fra 2015 til 2019.
- 🐔 Andelen af **ænder**, der slagtes i Danmark, **er steget med 731 %** fra 2014 til 2019.

TABEL 12. SLAGTERISLAGTNINGER, 1.000 stk.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Kyllinger	102.994	95.681	101.595	101.371	103.690	104.402
Høns	5	12	13	8	30	42
Kalkuner	4	7	3	1	3	0
Gæs	11	8	12	9	8	3
Ænder	38	39	154	581	433	580
I alt	103.052	95.747	101.777	101.970	104.163	105.027

Kilde: Danmarks Statistik, Tabel ANI6.

*) I 2019 er tallene for 4. kvartal estimeret på baggrund af faktuelle tal for 4. kvartal 2018 multipliceret med den procentvise ændring, der er sket i de første 3 kvartaler af 2019 i forhold til de første 3 kvartaler af 2018.

TABEL 13. SLAGTEFJERKRÆPRODUKTION og -VÆRDI, mio. kg

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Kyllinger, slagtet i DK	166,1	159,5	145,1	154,1	153,7	157,3	157,3
Eksport af levende fjerkræ*)	29,5	31,4	40,3	42,2	36,7	41,8	40,7
Eget forbrug og stalddørssalg fast skøn	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Produktion i alt	197,1	192,4	187	197,7	191,8	200,5	199,4
Produktionsværdi ab producent, mio. kr.	1.841	1.619	1.495	1.619	N/A	N/A	N/A

Kilde: Danmarks Statistik, Tabel ANI6

*) I 2019 er tallene for 4. kvartal estimeret på baggrund af faktuelle tal for 4. kvartal 2017 multipliceret med den procentvise ændring, der er sket i de første 3 kvartaler af 2019 i forhold til de første 3 kvartaler af 2018.

TABEL 14. EKSPORT AF LEVENDE FJERKRÆ , Eksport af levende fjerkræ, stk.

	2015*	2016*	2017*	2018	2019*
Kyllinger	18.556.186	19.090.314	16.230.817	18.578.427	19.284.006
Daggamle kyllinger	-	-	-	21.043.290	N/A
Høns	1.189.692	1.111.042	1.192.017	1.466.777	1.463.723
Kalkuner	590.832	830.822	599.841	639.666	648.056
Ænder	335.923	5.000	4.177	4.480	3.190
Gæs	850	2.080	1.739	1.120	1.499

Kilde: Landbrug & Fødevarer, indberetning til Danmarks Statistik

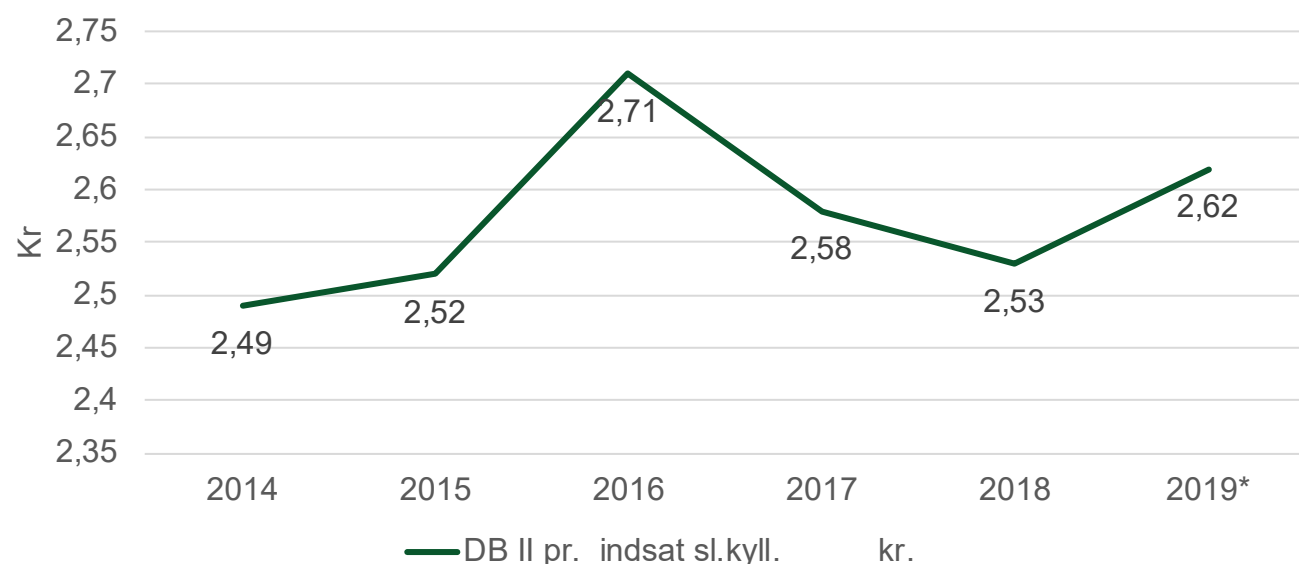
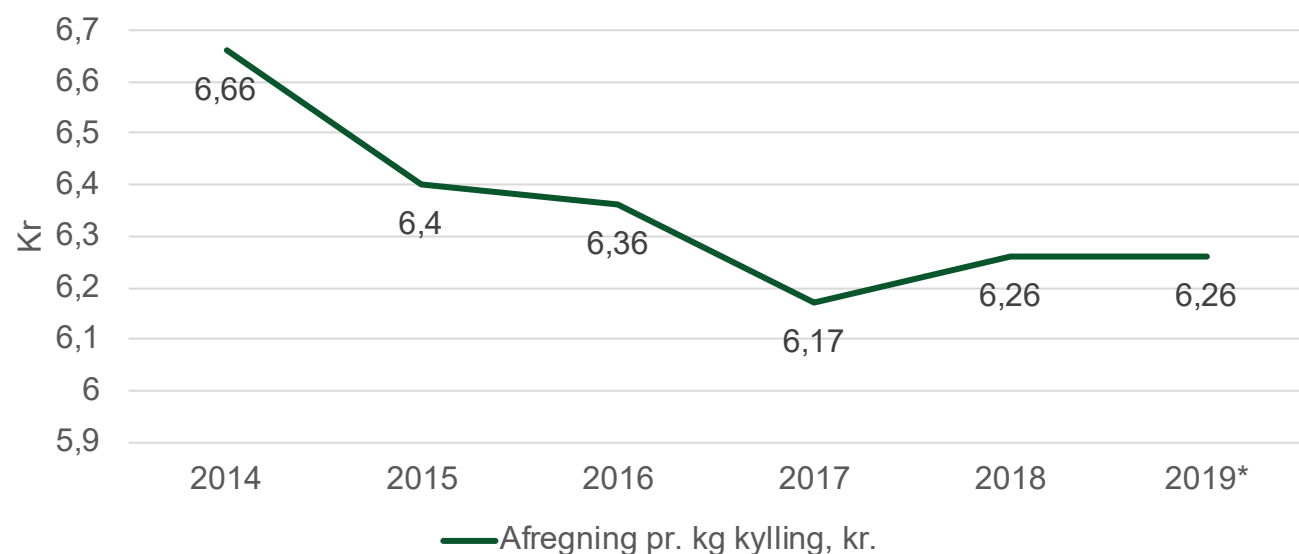
*) Omfatter ikke daggamle dyr

TABEL 15. SLAGTEKYLLINGEPRODUKTIONENS ØKONOMI, huse max 7 år

År	Slagtealder dage	Vægt v. slagtn. gram	Foder pr. kg kylling, kg	Daggl. kyll. kr.	Afregning pr. kg kylling, kr.	Foderpris, kr. pr. 100 kg.	DB II pr. indsat sl.kyll. kr.
2014	35,4	2.166	1,60	2,50	6,66	241	2,49
2015	34,8	2.144	1,60	2,49	6,40	231	2,52
2016	34,3	2.106	1,50	2,46	6,36	228	2,71
2017	34,1	2.153	1,50	2,43	6,17	224	2,58
2018	34,1	2.117	1,50	2,46	6,26	230	2,53
2019*	35,6	2.268	1,50	2,51	6,26	233	2,62

Kilde: L&F E-kontrol.

* I 2019 er tallene for 4. kvartal estimeret på baggrund af faktuelle tal for 4. kvartal 2018 multipliceret med den procentvise ændring, der er sket i de første 3 kvartaler af 2019 i forhold til de første 3 kvartaler af 2018.

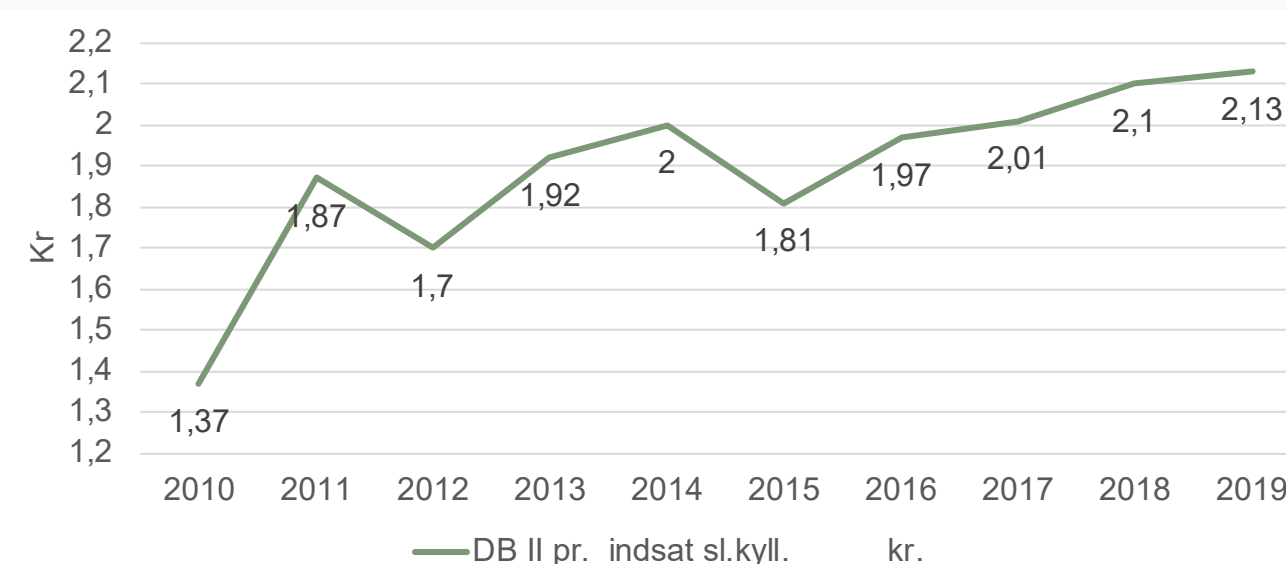
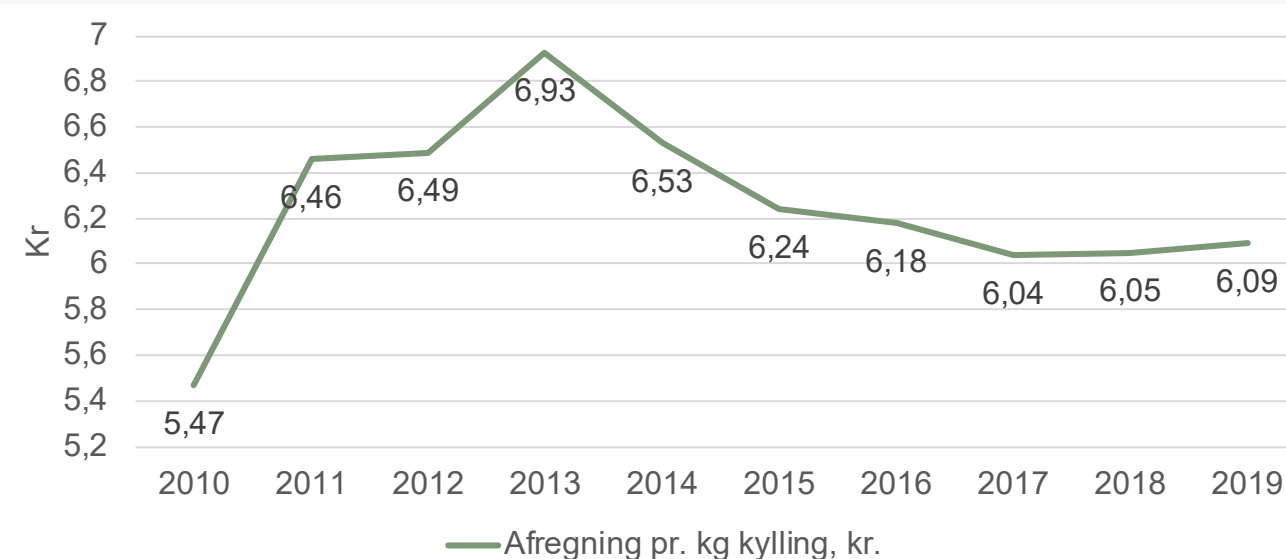

TABEL 16. SLAGTEKYLLINGEPRODUKTIONENS ØKONOMI, huse min 8 år

År	Slagtealder dage	Vægt v. slagtn. gram	Foder pr. kg kylling, kg	Daggl. kyll. kr.	Afregning pr. kg kylling, kr.	Foderpris, kr. pr. 100 kg.	DB II pr. indsat sl.kyll. kr.
2014	35,3	2.148	1,60	2,52	6,53	244	2,00
2015	35,6	2.179	1,60	2,47	6,24	232	1,81
2016	34,8	2.159	1,60	2,48	6,18	231	1,97
2017	34,7	2.174	1,50	2,44	6,04	226	2,01
2018	34,8	2.197	1,50	2,47	6,05	230	2,10
2019*	35,6	2.253	1,50	2,53	6,09	234	2,13

Kilde: L&F E-kontrol

* I 2019 er tallene for 4. kvartal estimeret på baggrund af faktuelle tal for 4. kvartal 2018 multipliceret med den procentvise ændring, der er sket i de første 3 kvartaler af 2019 i forhold til de første 3 kvartaler af 2018.

- 🐔 **Foderprisen** per kilo foder **er faldet med ca. 3 procent** fra 2014 til 2019.
- 🐔 **Foderforbruget per kilo kylling** der produceres, **er faldet med ca. 11 procent** i perioden 2010 til 2019.
- 🐔 Den gennemsnitlige slagtevægt var **2.260 gram** i 2019.

TABEL 17. DANMARKS IMPORT AF FJERKRÆKØD, tons

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Høns og kyllinger	29.902	30.089	34.051	34.176	38.243	38.465
Sammensatte varer	53.957	67.960	68.255	79.763	83.406	87.217
Gæs, ænder, kalkuner	13.765	13.358	13.007	12.467	12.365	11.167
Biprodukter og indmad (Levende)	31.164	30.248	18.437	22.887	29.078	34.283
I alt	133.830	155.684	134.072	152.097	163.267	171.281
Importværdi, mio kr	2.030	2.095	2.130	2.208	2.548	2.723

Kilde: L&F pba www.statistikbanken/KN8MEST (DSt)

*Skøn på baggrund af tal for de første 10 måneder

TABEL 18. DANMARKS EKSPORT AF FJERKRÆKØD, tons

	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Tyskland	46.986	46.431	57.791	52.430	55.891	51.794
Sverige	49.337	47.402	48.907	45.436	43.358	39.572
Sydafrika	6.383	8.929	8.418	15.021	20.166	17.810
Holland	22.818	26.494	20.051	24.897	20.164	19.356
UK	13.752	10.978	8.058	6.560	8.838	7.642
Sydkorea	6.311	7.412	5.689	6.154	5.767	7.922
Frankrig	5.491	4.856	5.424	4.490	5.074	4.073
Finland	3.640	4.020	4.187	3.309	3.780	3.265
Polen	3.804	3.332	2.388	1.854	1.730	3.482
Singapore	1.521	2.350	1.967	2.207	2.618	2.668
Øvrige lande	40.037	28.303	24.809	24.485	22.782	39.919
Samlet eksport	197.837	189.850	189.207	188.686	190.167	197.504
Eksportværdi, mio. kr.	3.224	3.030	2.852	2.955	3.113	3.297

Kilde: L&F pba www.statistikbanken/KN8MEST (DSt)

*Skøn på baggrund af tal for de første 10 måneder

TABEL 19. VERDENSPRODUKTIONEN AF FJERKRÆKØD, mio. Kg

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
EU-28	13.270	13.771	14.315	14.464	14.626	14.766	14.834
USA	19.909	20.523	20.967	21.316	21.124	21.411	21.734
Kina	17.791	18.403	18.880	19.159	19.511	19.846	20.167
Brasilien	12.914	13.523	13.866	13.992	14.156	14.324	14.413
Rusland	4.122	4.489	4.561	4.580	4.617	4.659	4.686
Thailand	1.540	1.657	1.687	1.685	1.690	1.720	1.749
Øvrige lande	40.896	41.971	42.569	42.884	43.481	44.159	44.878
Verden	110.442	114.337	116.845	118.080	119.205	120.885	122.461

Kilde: OECD *Prognose
 OECD-FAO Agricultural Outlook 2017-2026: MEATS

TABEL 20. GLOBALT FORBRUG AF FJERKRÆKØD, kg. pr. Indbygger

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgien/Luxembourg	-	-	-	-	-	-
Danmark	-	24,0	24,7	24,5	23,1	24,0
Finland	18,1	19,2	19,6	20,7	23,1	24,2
Frankrig	26,0	26,5	27,1	26,5	28,0	28,9
Grækenland	21,2	22,3	20,9	20,0	18,9	19,0
Holland	22,3	22,5	22,1	22,2	22,1	22,2
Irland	30,3	30,4	31,7	35,2	34,0	35,0
Italien	19,0	18,8	19,7	20,3	20,7	20,5
Letland	19,5	19,5	22,0	23,0	22,5	-
Litauen	23,0	22,8	22,9	23,5	24,0	24,5
Polen	26,5	28,2	27,1	29,2	27,6	27,2
Portugal	34,1	35,1	36,2	37,0	35,1	37,0
Slovakiet	20,0	19,8	19,9	20,1	21,0	20,5
Spanien	30,5	30,8	31,0	31,4	30,5	31,3
Sverige	18,8	19,8	20,8	21,9	22,0	21,9
Storbritannien	28,7	28,5	27,3	28,7	28,9	29,7
Tjekkiet	22,5	22,5	23,0	23,2	23,5	24,0
Tyskland	19,4	19,5	20,1	20,8	20,8	22,2
Ungarn	30,0	30,5	30,8	31,1	32,0	32,5
Østrig	20,6	21,1	21,3	21,6	21,2	21,0
EU-28	21,4	22,0	22,9	23,8	23,7	24,1

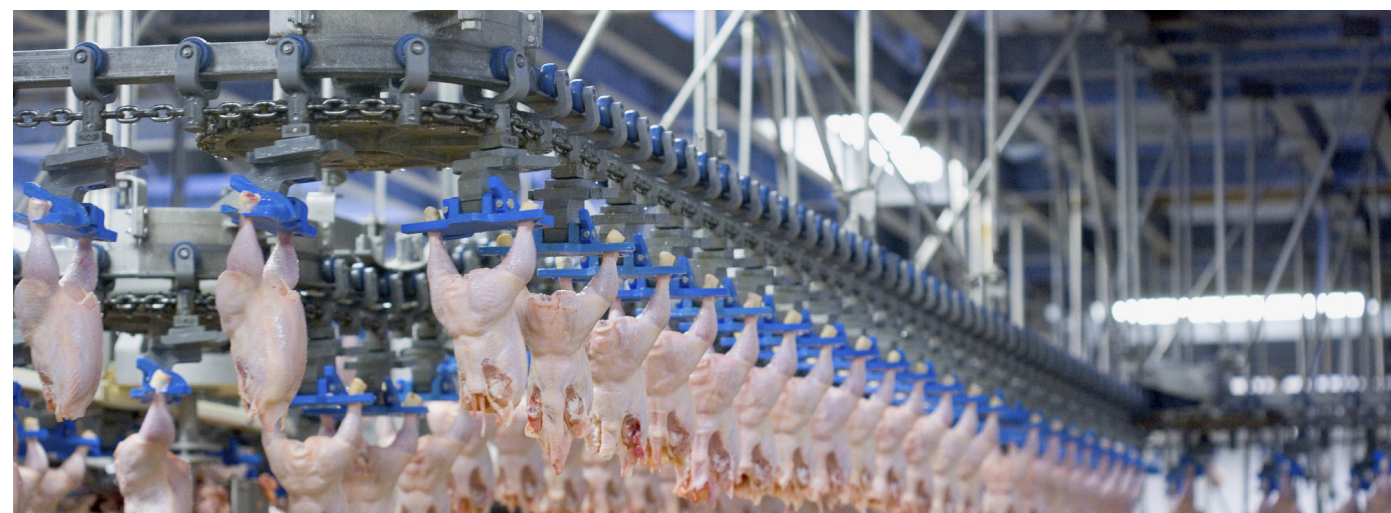
Kilde: AVEC Annual Report 2019 (MEG, national data, FAO og Eurostat)

TABEL 21. SELVFORSYNINGSGRAD HJERKRÆKØD i EU, pct.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Belgien/Luxembourg	-	-	-	-	-	-	-
Danmark	-	-	-	-	-	-	-
Finland	107	105	103	99	97	95	98
Frankrig	110	107	105	104	104	99	96
Grækenland	79	78	79	79	75	75	76
Holland	228	194	196	185	188	186	-
Irland	100	100	99	95	89	93	91
Italien	108	107	107	107	109	108	107
Letland	54	62	64	65	64	70	-
Litauen	112	112	115	112	112	115	111
Polen	180	178	189	211	219	240	255
Portugal	93	91	-	-	-	-	-
Slovakiet	78	72	75	75	73	70	-
Spanien	100	100	104	103	105	102	105
Sverige	97	96	98	99	103	105	-
Storbritannien	89	92	93	94	93	95	96
Tjekkiet	72	72	72	69	69	68	67
Tyskland	111	110	112	110	106	105	99
Ungarn	138	137	139	143	140	127	130
Østrig	70	70	67	67	68	71	71
EU-28	104	104	104	104	104	105	106

Kilde: AVEC Annual Report

Udvikling i salmonella, campylobacter og trædepudesundhed

SALMONELLAHANDLINGSPLANEN 2019

I 2019 lykkedes det igen branchen at reducere antallet af salmonella-smittede fjerkræflokke. Antallet af salmonella-smittede slagtekyllingeflokke var i 2019 rekordlavt, og der skete ligeledes end halvering af antallet af salmonella-smittede konsumægaflokke. I forældredyrsproduktionen var der også kun få tilfælde i 2019.

Samlet set var 2019 derfor et fantastisk flot år i forhold til forekomst af salmonella og hermed også overholdelse af EU's krav for den danske særstatus på både fjerkrækød og æg.

Slagtekyllingesektoren

Centralopdræt, formering, avlsleddet

Der var ingen flokke i avlsleddet under mistanke i 2019.

Centralopdræt

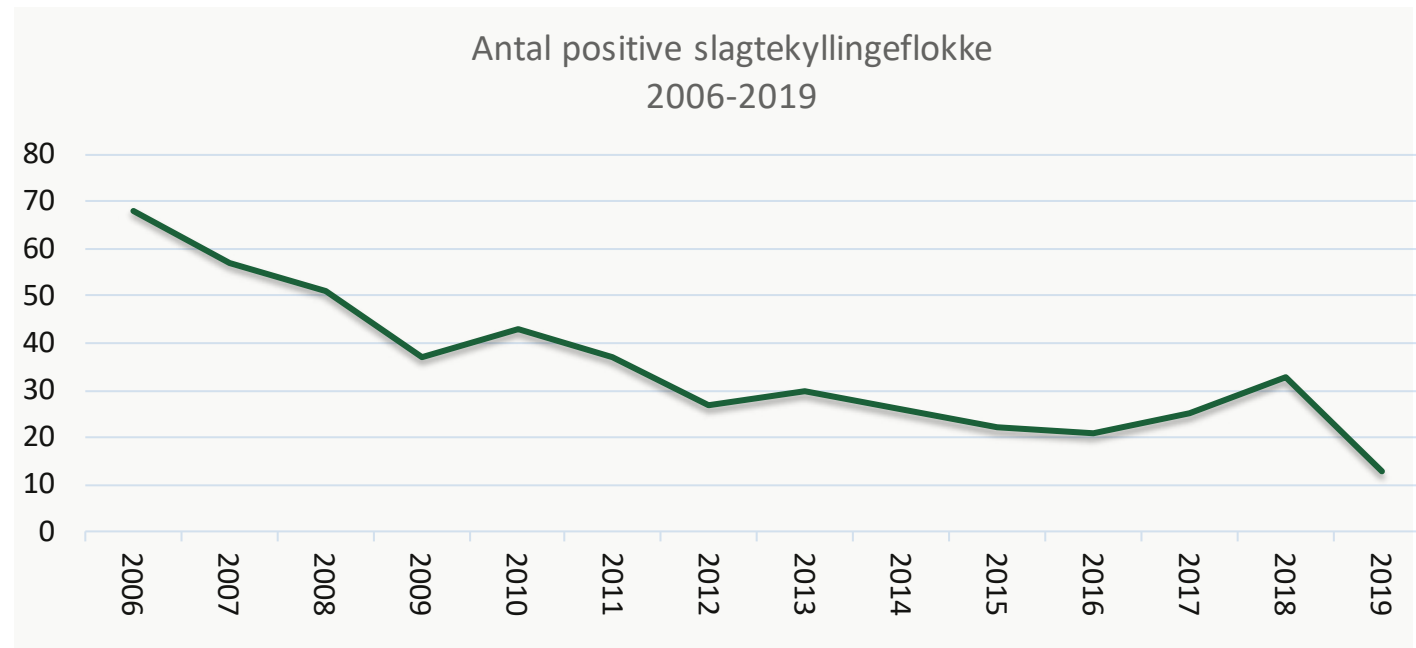
To flokke blev konstateret smittet i 2019. De blev konstateret smittet med henholdsvis S. Stanley og S. Enteritidis.

Rugeægsproduktionen

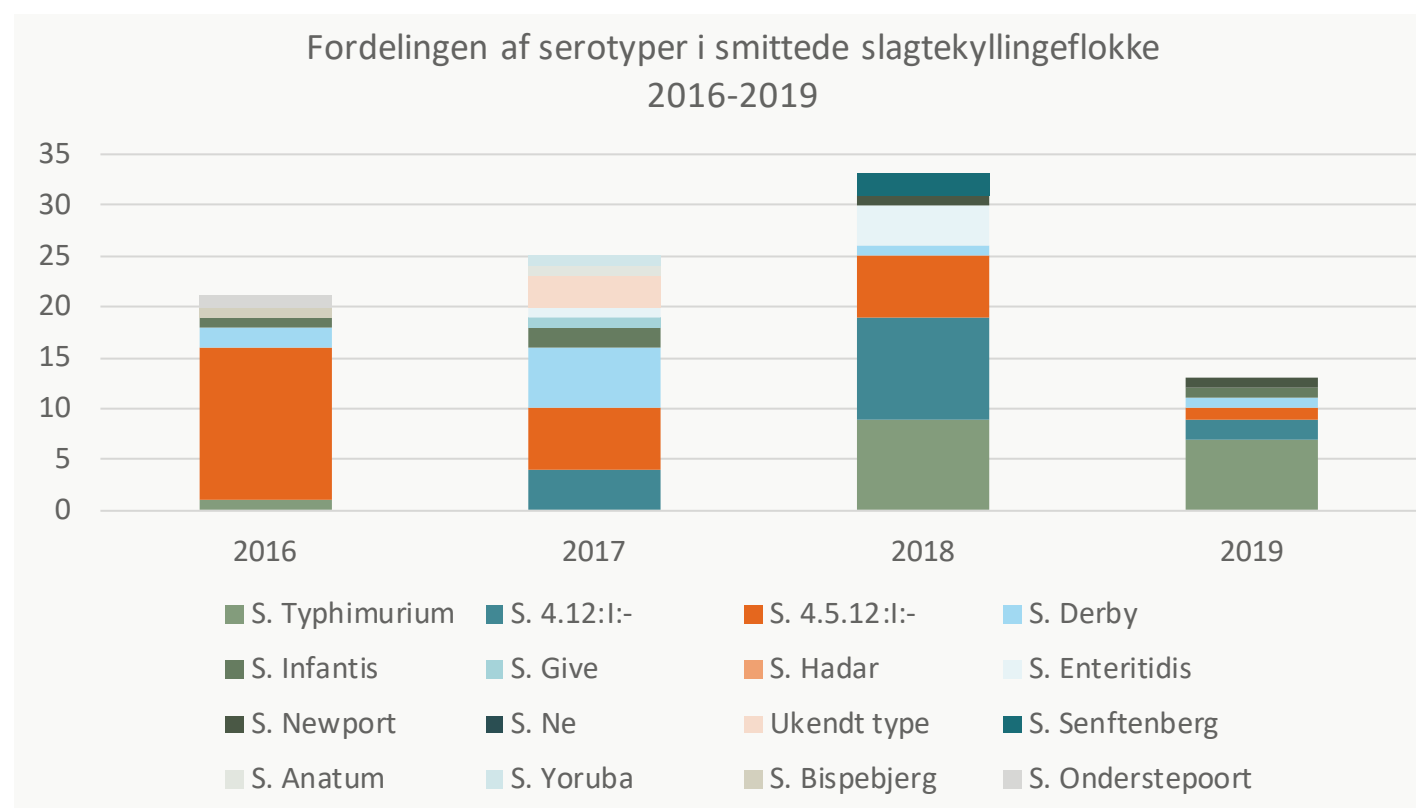
Kun én flok blev konstateret smittet i 2019. Flokken blev konstateret smittet med S. Hadar.

Slagtekyllingeproduktionen (AM/BM/CM-kontrollen)

I 2019 blev der kun konstateret smitte med Salmonella i 13 slagtekyllingeflokke, fordelt på 11 ejendomme. Ud af de 13 flokke, var der to mindre slagtekyllingeflokke. Der har i 2019 primært været smitte med S. Typhimurium, monofasisk Typhimurium, S. Newport og et enkelt tilfælde med S. Derby. Der har aldrig tidligere, siden Salmonellahandlingsplanens start, været så lav en forekomst af smittede slagtekyllingeflokke med salmonella.

Der blev heller ikke i 2019 konstateret smitte med salmonella i nogle økologiske slagtekyllingeflokke. Der blev sidst konstateret salmonella i en økologisk slagtekyllingeflok i 2016. Fordelingen af de salmonellatyper der er fundet i slagtekyllingeflokke gennem de sidste 5 år, er vist i nedenstående.

Konsumægssektoren

Centralopdræt

Der var ingen centralopdrætningsflokke under mistanke i 2019.

Rugeægsproduktionen

Der var ingen formeringsflokke under mistanke i 2019.

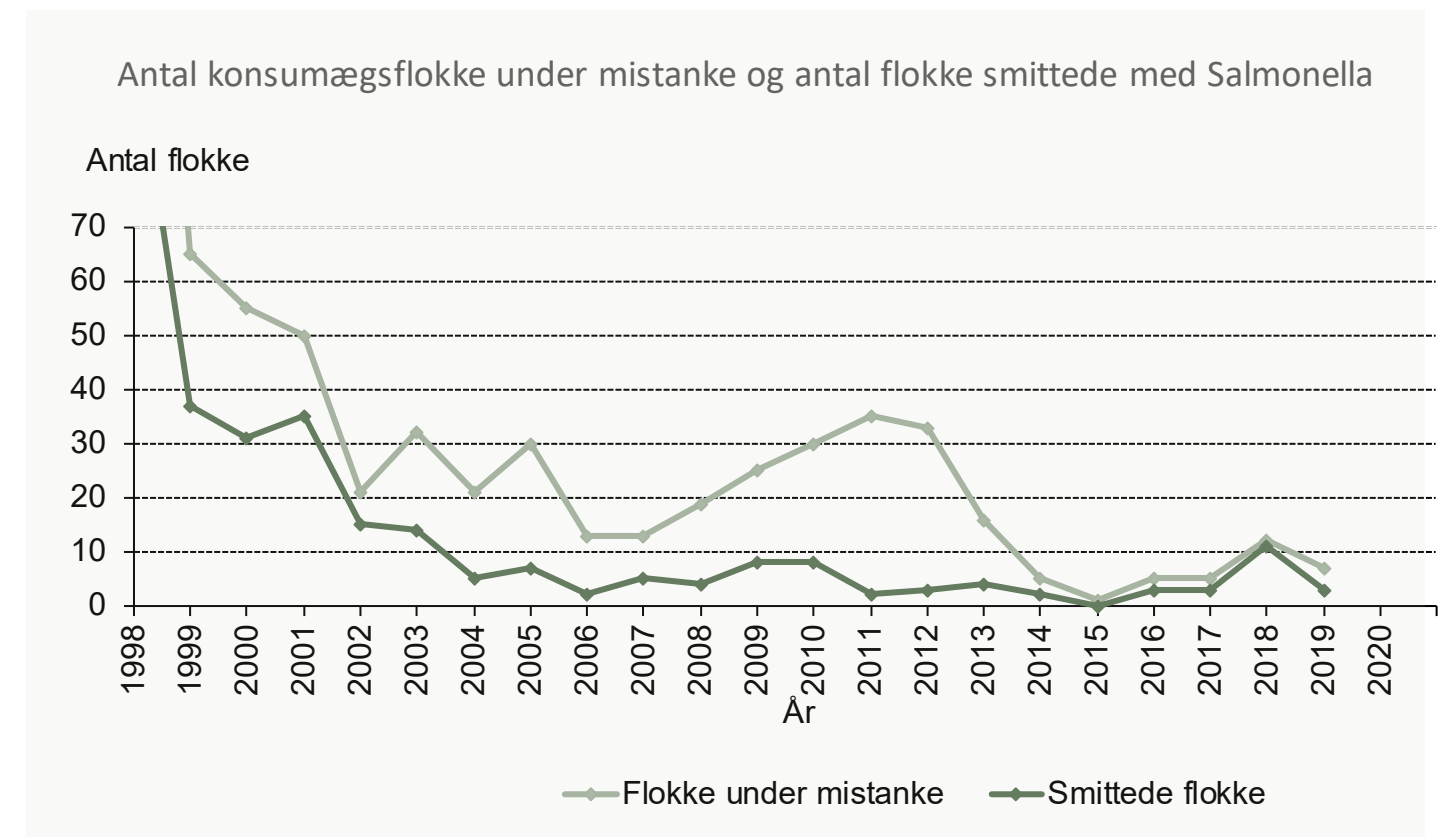
Opdrætning af levekylinger til konsumægsproduktionen

Ingen opdrætningsflokke blev konstateret smittet i 2019.

Konsumægsproduktionen

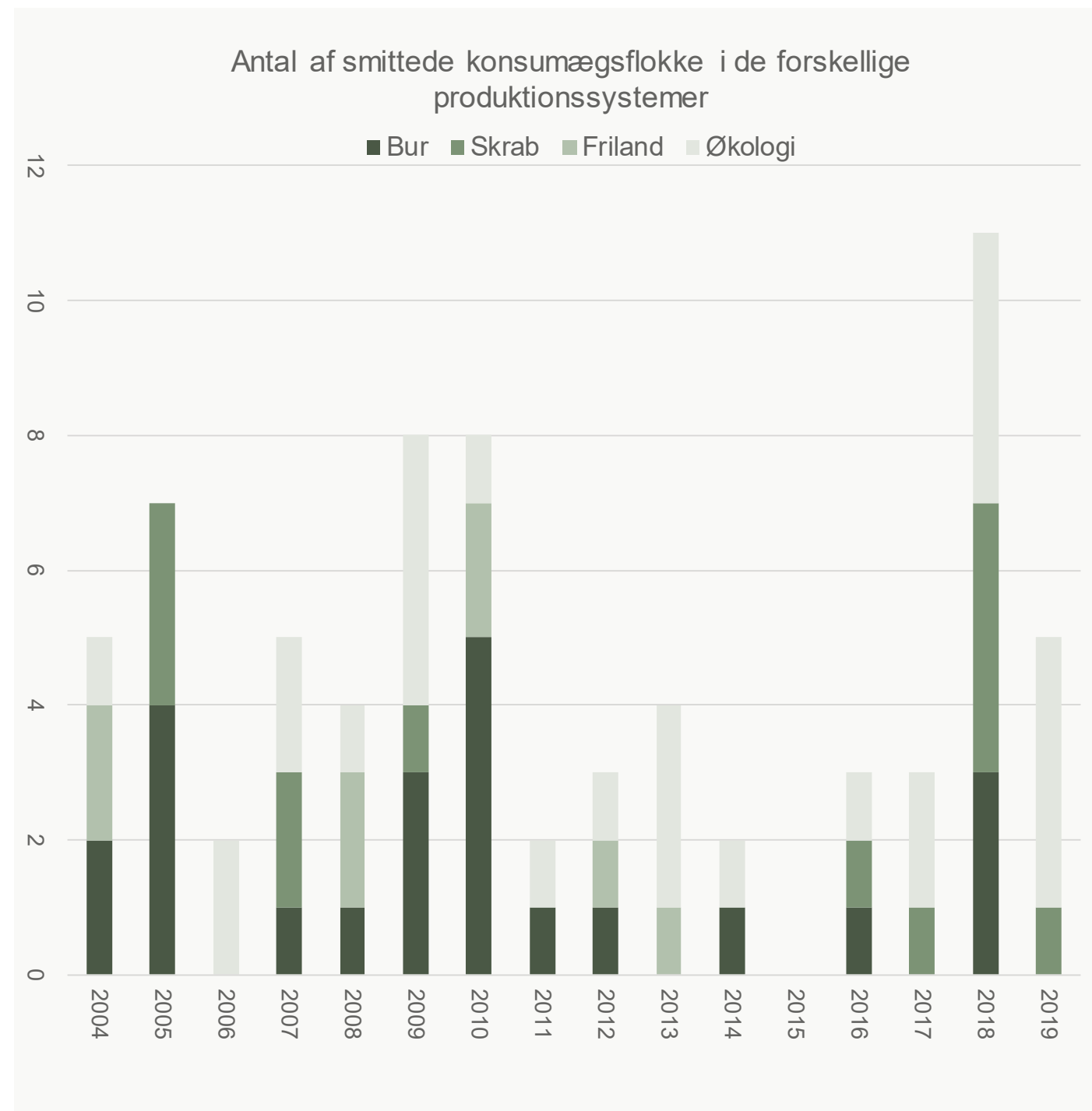
5 konsumægsflokke blev konstateret smittet med Salmonella i 2019. Det er mere end en halvering i forhold til 2018, men det er stadigvæk for mange smittede flokke. De smittede flokke er fordelt på 5 forskellige ejendomme. Også her er det S. Enteritidis og S. Typhimurium, der tegner billedet, men også S. Liverpool og S. Derby.

Der er igen i 2020 iværksat ekstra smitteopsporingsarbejde i samarbejde mellem FVST og Landbrug & Fødevarer. Smitteopsporingsarbejdet skal undersøge, om der er en overordnet forklaring på de smittede flokke. Branchen ønsker at nedsætte forekomsten af salmonellasmittede flokke yderligere.

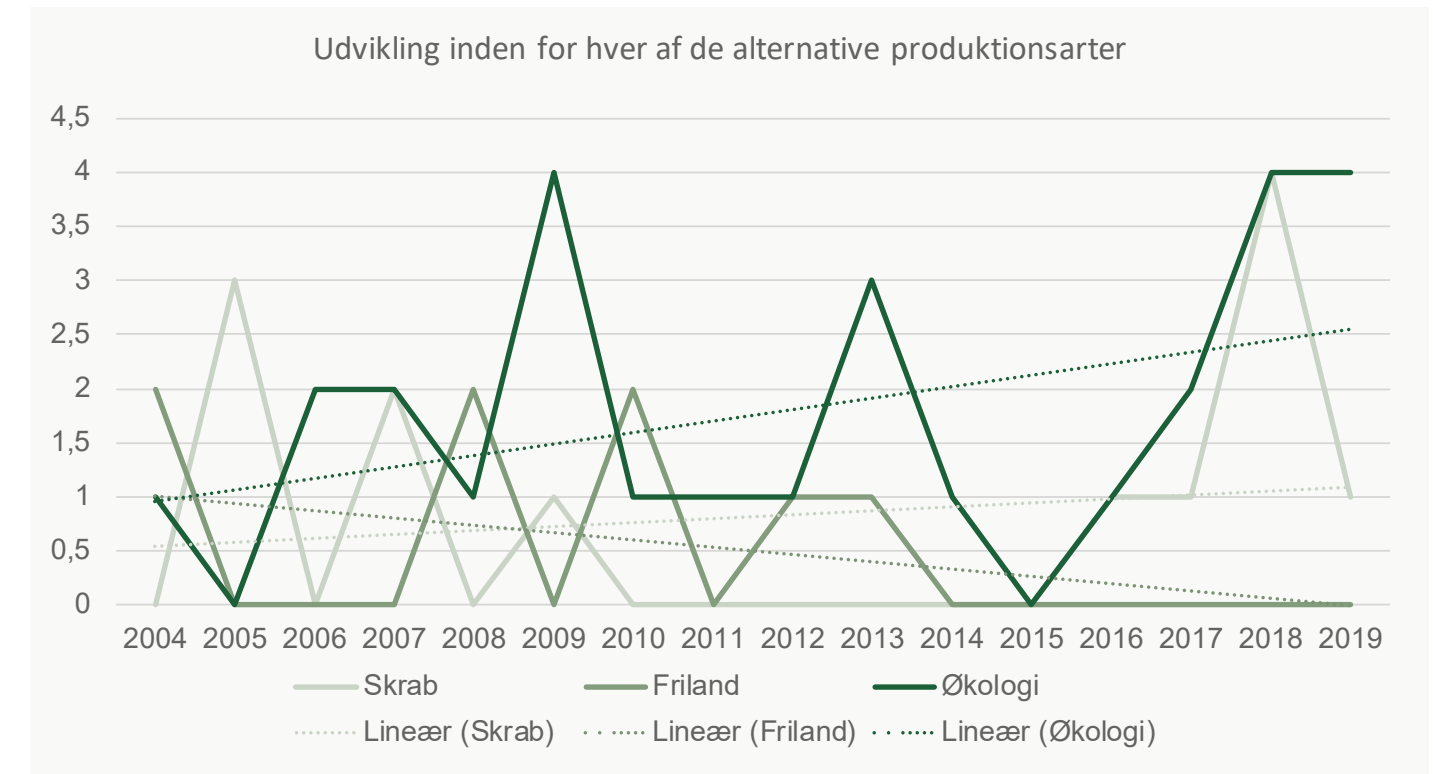

Ud fra registreringerne i Fjerkrædatabase er det muligt at sammenligne både de enkelte år samt fordelingen af smittede flokke mellem produktionsformerne. Der er ingen sammenhæng mellem de forskellige år og produktionsformerne.

Grafen nedenfor viser fordelingen mellem smittede flokke på tværs af de forskellige produktionssystemer.

Nedenstående graf viser udviklingen af antallet af flokke konstateret smittet med salmonella inden for hver af de alternative produktionsformer.

Stalddørshøsehold

4 stalddørssalg blev konstateret smittet med Salmonella i 2019. Der er her tale om 3 tilfælde med *S. Typhimurium* og et tilfælde med *S. Enteritidis*.

Sammenhæng mellem udbruddene

Der har for stort set samtlige udbrud været foretaget yderligere typning af de positive isolater. Denne gensekventering har desværre ikke bidraget til yderligere afklaring og sammenhæng, da hovedparten af de fund der er gjort her, ikke har nogen sammenhæng med de øvrige.

Fødevaresikkerheden for fjerkræbranchens produkter

Når man ser på det samlede billede af hele udbrudssituation i fjerkræproduktionen, er det meget vigtigt at understrege, at ingen produkter fra hverken smittede slagtekyllingeflokke eller æglægningsflokke går ud til den endelige forbruger. Forbrugersikkerheden er sikret ved det tætmaskede prøveprogram, der anvendes i både slagtekyllinge- og ægproduktionen. Og denne sikkerhed er unik sammenlignet med andre lande. Det er også på sin plads at oplyse, at udgifterne, der følger med disse smittede flokke, alene afholdes af producenterne og virksomhederne i fjerkræproduktionen.

FOREKOMST AF CAMPYLOBACTER I 2019

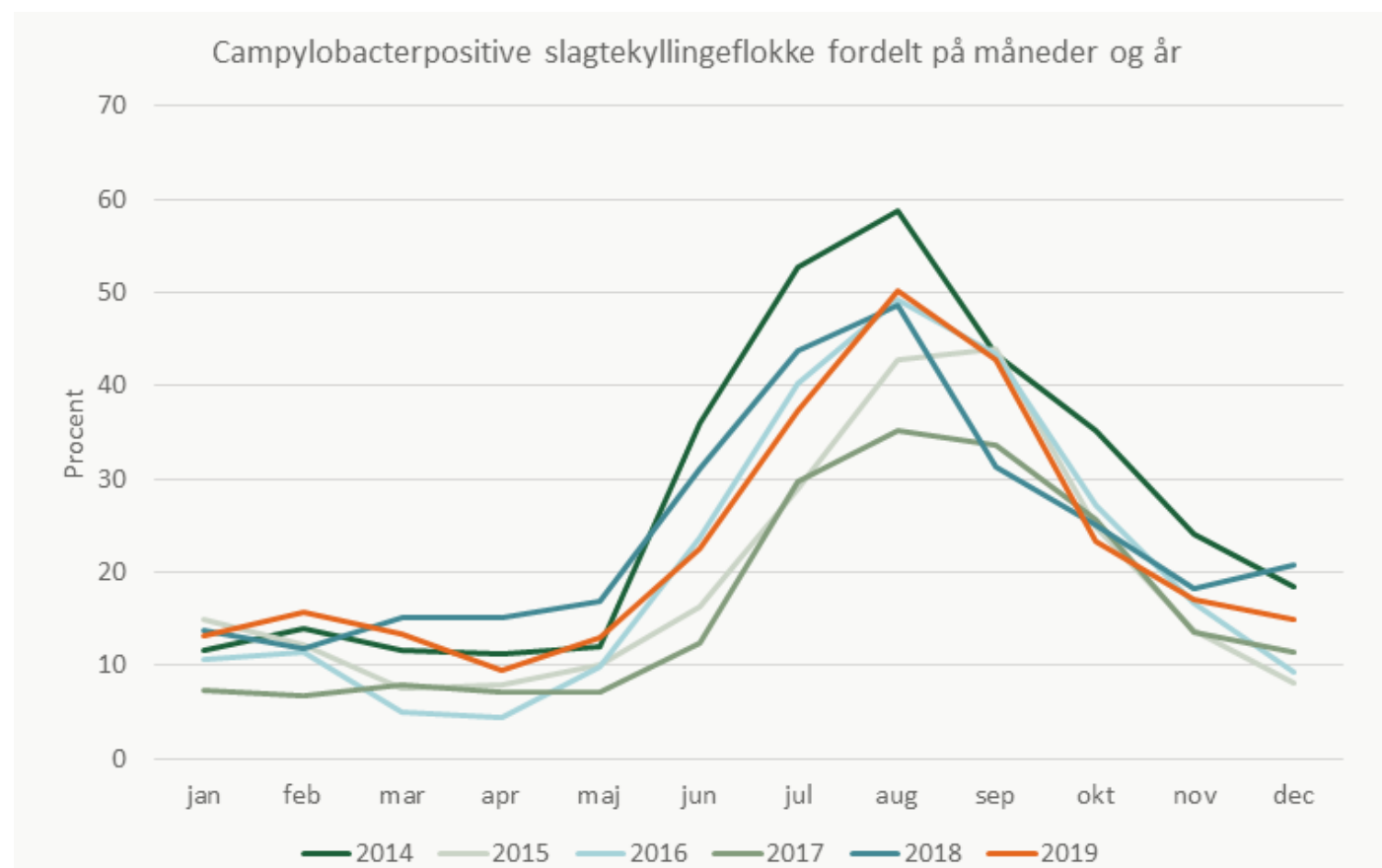
Danmark har haft handlingsplaner for Campylobacter siden 2008. Handlingsplanerne er udviklet i et samarbejde mellem myndighederne, forskningsinstitutioner og branchen, og Landbrug & Fødevarer deltager i såvel styre- som arbejdsgruppe.

Den nuværende, 'Handlingsplan for campylobacter i slagtekyllinger, fødevarer og det omgivende miljø 2018 – 2021' startede i januar i 2018. Det overordnede mål for planen er, at færre danskere skal blive syge af Campylobacter, og dette skal opnås gennem en række indsatser.

Kylling har længe været anset for en vigtig kilde til smitte med Campylobacter. Det gælder stadig, men de senere års forskning har vist, at også andre smittekilder og smitteveje har betydning. Ud over kylling og kyllingekød retter indsatserne i handlingsplanen sig således mod at få afdækket betydningen af andre kilder og at udvikle metoder til at skelne mellem forskellige kilder til campylobacterinfektion. Fødevarestyrelsen står for forbrugeroplysning så som grill-kampagne og en kampagne med råd om mad, når man rejser.

Kylling og kyllingekød

Indsatserne over for kylling og kyllingekød har fokus på både smittebeskyttelse i primærproduktionen og slagtehygiejnen på slagterierne. I regi af handlingsplanen følges forekomsten af campylobacter i slagtekyllingeflokkene ved overvågning på slagteriet.

Som grafen på forrige side viser, er årstidsvariationen typisk for forekomsten af campylobacter i slagtekyllingeproduktionen, idet der ses en stigning i antallet af positive flokke i sommermånedene. Forekomsten af Campylobacter er også afhængig af vejret. Således var forekomsten lav i sommeren 2017, som var meget våd og kold.

Der er i branchen brugt mange ressourcer i diverse projekter for at få forekomsten af positive flokke nedbragt. En række landmænd har blandt andet afprøvet og investeret i insektnet. Projektet med udvikling af insektnet er beskrevet detaljeret i bladet Dansk Erhvervsfjerkræ.

Derudover er der fortsat stort fokus på smittebeskyttelse på ejendommene, og undersøgelser har også vist, at hvis reglerne for smittebeskyttelse ikke overholdes, så kan forekomsten af campylobacter stige.

Audits er med til at sikre, at reglerne overholdes, og et projekt viste, at selv om en bedrift ikke har campylobacterproblemer, så ses alligevel en effekt af auditbesøget – den såkaldte svigermor-effekt. Det er altid godt, når der lige bliver ryddet ekstra op, gjort ekstra rent og bliver strammet op på rutinerne forud for et besøg.

Humane campylobactertilfælde

Antallet af danskere, der får en campylobacterinfektion, følges af Statens Serum Institut, SSI. Den foreløbige opgørelse af humane tilfælde for 2019 viser desværre, at mere end 5.300 danskere er blevet syge af Campylobacter i 2019. Tallet plejer at ligge omkring 4.500 campylobactertilfælde årligt.

Mindst 1/3 menes at være blevet smittet ved rejser i udlandet, men en del af stigningen skyldes sandsynligvis et større, landsdækkende udbrud. Et projekt med detaljeret typning af campylobacterisolater fra både patienter og kyllingekød fra supermarkederne viste match mellem udbrudstypen og dansk kyllingekød, og en stor indsats blev iværksat for at standse udbruddet. Udbruddet er siden da klinget meget af.

POSITIV UDVIKLING I TRÆDEPUDESUNDHED

Slagtekyllingeproducenternes store indsats for at nedbringe forekomsten af trædepudesvidninger har båret frugt. Dette ses tydeligt i det historiske tilbageblik på registreringerne.

Som et led i veterinærkontrollen på slagteriet udtages i alt 100 fødder fra hver flok. Fødderne vurderes for trædepudesvidninger og inddeles i tre bedømmelseskategorier:

- ingen svidninger (kaldes her 0)
- mindre alvorlige svidninger (1)
- alvorlige svidninger (2)

En bedømmelse 0 giver 0 point, bedømmelse 1 giver 0,5 point og bedømmelse 2 giver 2 point. Summen af disse point udgør flokkens trædepudescore. Er denne 40 eller herunder, foretages der ikke yderligere, er den mellem 40 og 80 skal producenten rette op på utilstrækkelige forhold, og ved gentagelse eller ved en score over 80, bliver Fødevarestyrelsen underrettet (BEK nr. 1047 af 13/08/2018).

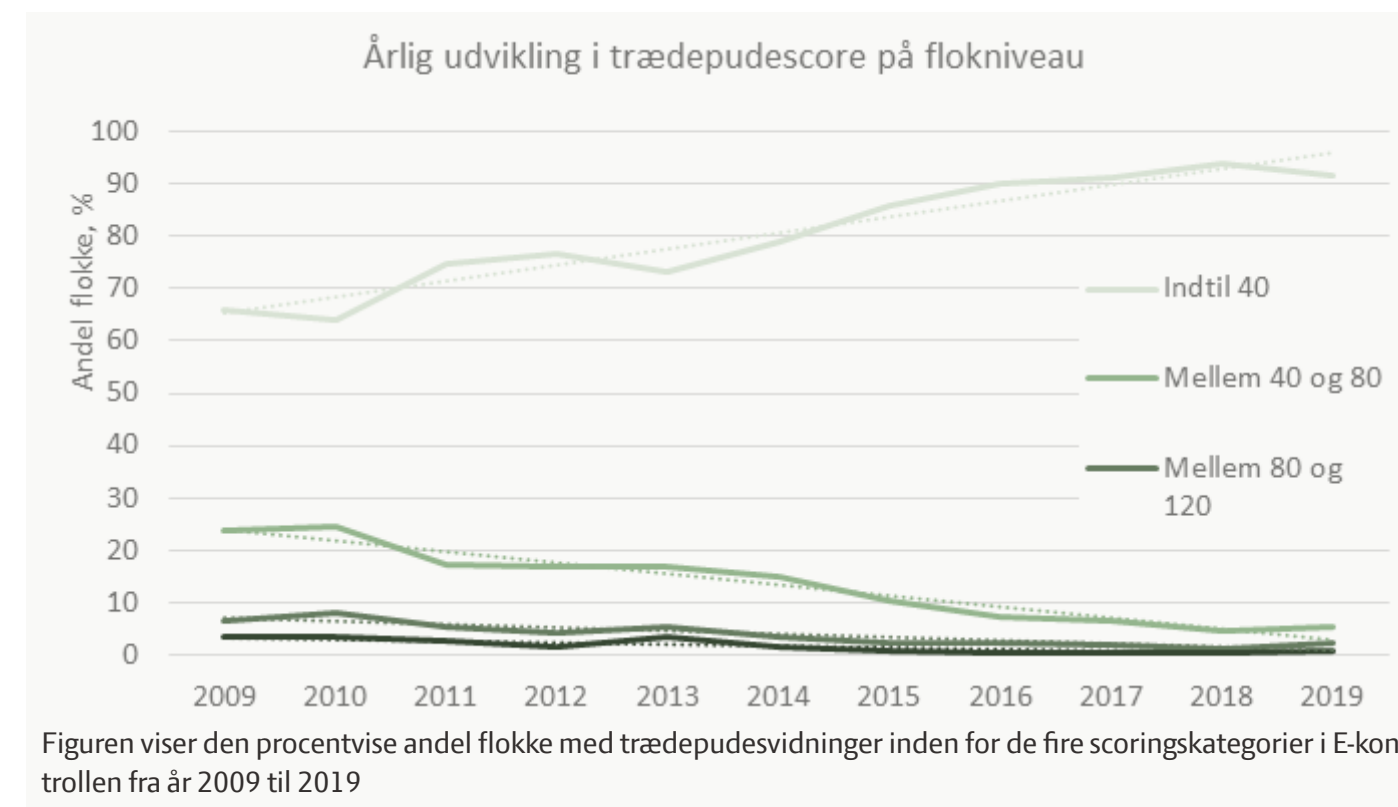
Resultaterne for trædepudevurderingerne indberettes i henholdsvis KIK, ACQP og i e-kontrollen, hvor det hele også samles op til sidst og det er på baggrund af disse tal, at følgende statistik er beregnet.

Trædepudesvidninger har tidligere været en dyrevelfærdsmæssig udfordring i slagtekyllingeproduktionen. Branchen, og i høj grad slagtekyllingeproducenterne, har gjort og gør til stadighed en stor indsats for at nedbringe forekomsten af trædepudesvidninger. Opgørelsen her har til formål at gøre status over resultaterne fra de sidste 10 år.

Bedømmelse på flokniveau

Flokkene opdeles i fire kategorier efter antallet af point: indtil 40 (40 inkl.), mellem 40 og 80, mellem 80 og 120 og over 120. Figuren på næste side viser den procentvise andel flokke med trædepudescore inden for de fire scoringskategorier fra februar 2009 til december 2019. Her ses det, hvordan der har været en nærmest lineær stigning i andelen af flokke i den lavest mulige kategori (trædepudescore under 40) i perioden. Den gennemsnitlige stigning i denne kategori har været på ca. 2,3 procentpoint om året siden 2009. Tilsvarende er andelen af flokke inden for alle tre kategorier med højere trædepudescore faldet i perioden.

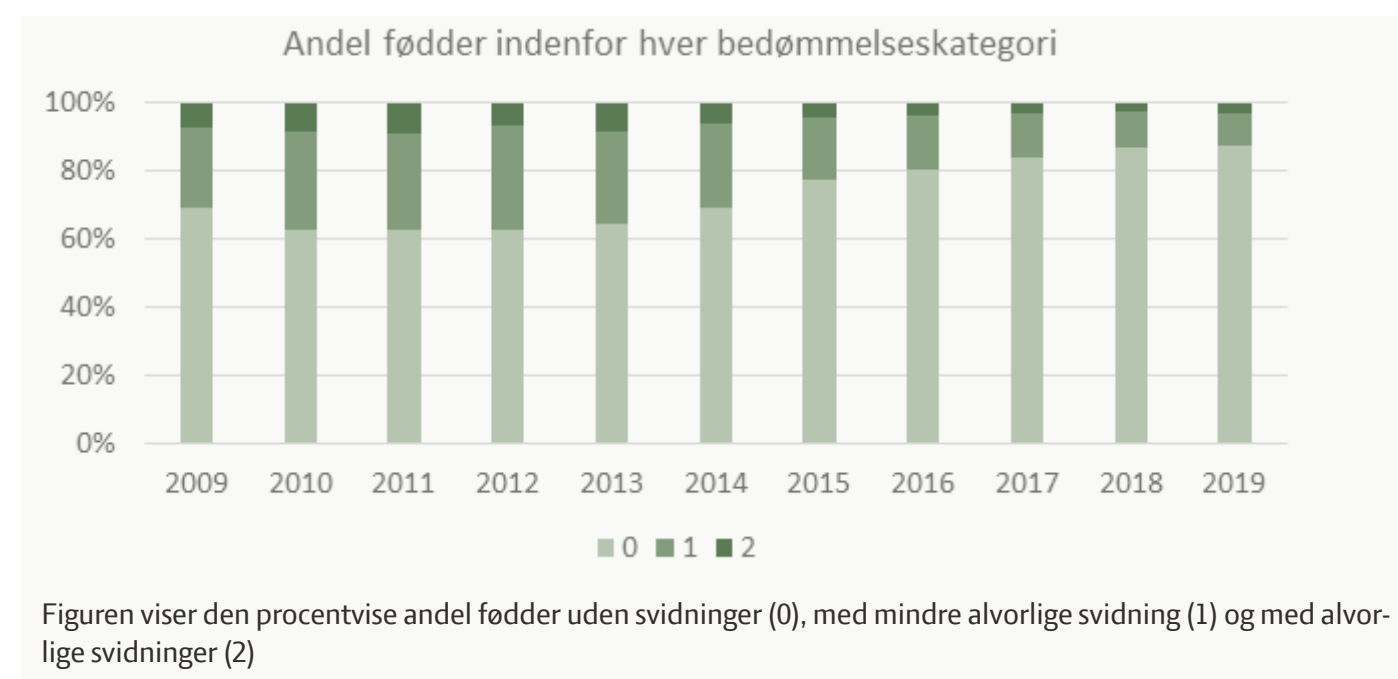
Sammenligner man år 2009 med år 2019 ses det, at andelen af flokke med en trædepudescore under 40, er gået fra 66% til 92%. Modsat er andelen af flokke med en trædepudescore mellem 40 og 80 gået fra 24% til 5%, andelen med score 80-120 er gået fra 7% til 2% og andelen med score over 120 er fået fra 3% til 1%.

Figuren viser den procentvise andel flokke med trædepudesvidninger inden for de fire scoringskategorier i E-kontrollen fra år 2009 til 2019

Individuel bedømmelse af trædepuder

Ser man på den individuelle bedømmelse af trædepuder i perioden 2009 til 2019, ses det at andelen af fødder med alvorlige svidninger kun udgør få procentpoint af den samlede gruppe fødder undersøgt på slagterierne (figur 2). Ligeledes er der sket et fald i andelen af fødder med mindre alvorlige svidninger fra omkring 30% til 10% i 2019. Andelen af fødder uden svidninger nærmede sig 90% i 2019.

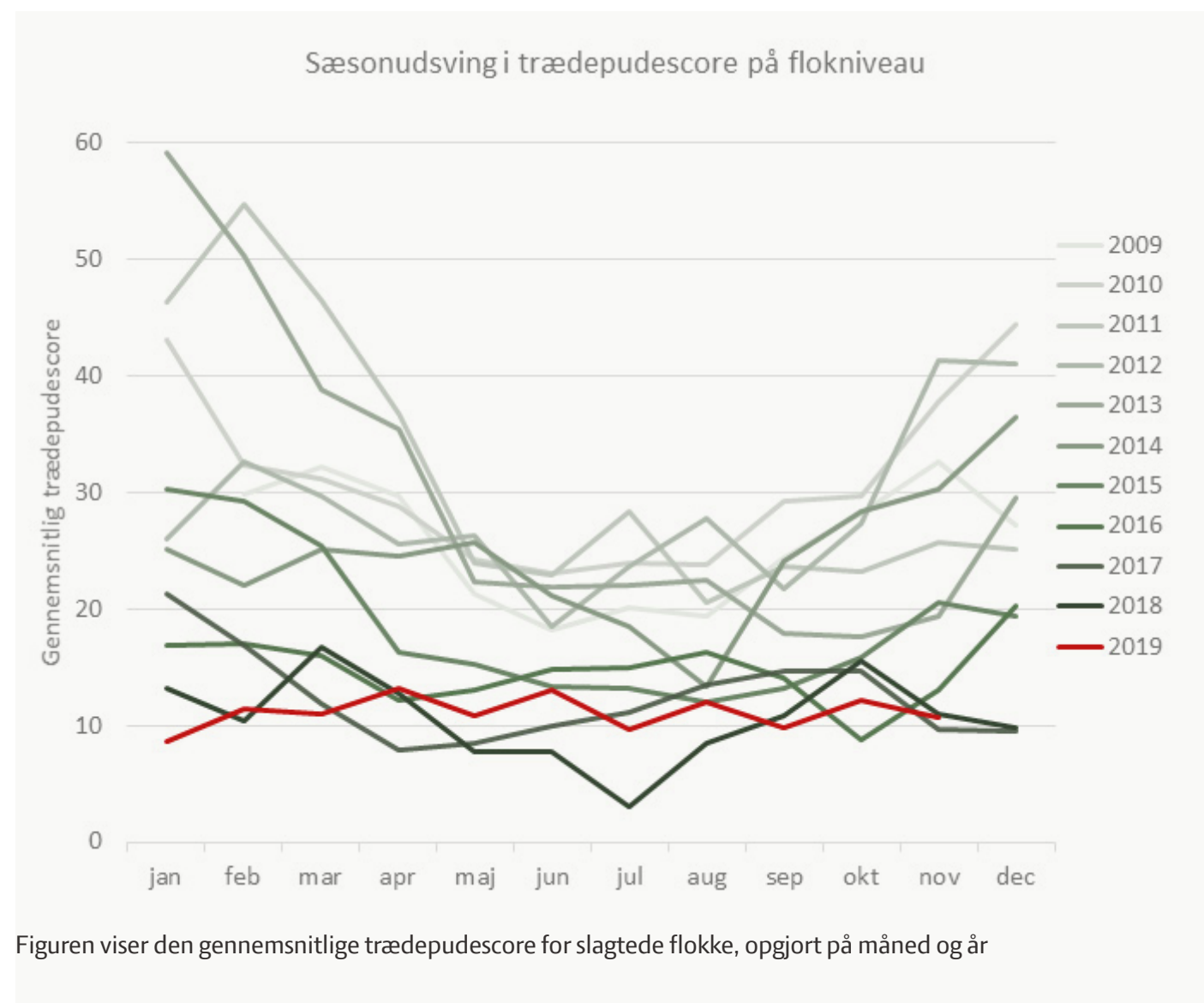
Figuren viser den procentvise andel fødder uden svidninger (0), med mindre alvorlige svidning (1) og med alvorlige svidninger (2)

Sæsonudsving i forekomsten af trædepudesvidninger

Den gennemsnitlige trædepudescore for slagtede flokke er opgjort på månedsbasis i årene 2009-2019 (figuren nedenfor). Opgørelsen viser, at der tidligere har været store udsving i den gennemsnitlige trædepudescore.

Det er tydeligt, at det tidligere har været svært at undgå trædepudesvidninger i vinterhalvåret. Ses der eksempelvis på år 2013, var den gennemsnitlige score på knap 60 point i januar måned mod knap 20 point i september/oktober måned.

I 2019 sås der ingen sådanne udsving i vinterhalvåret og den højeste trædepudescore blev set i april og juni, begge med en gennemsnitlig score på flokniveau på 13 point. Generelt ses det, at der har været få til ingen sæsonudsving i den gennemsnitlige trædepudescore, siden 2015, hvorimod disse sæsonudsving har været meget tydelige i årene til og med 2015.

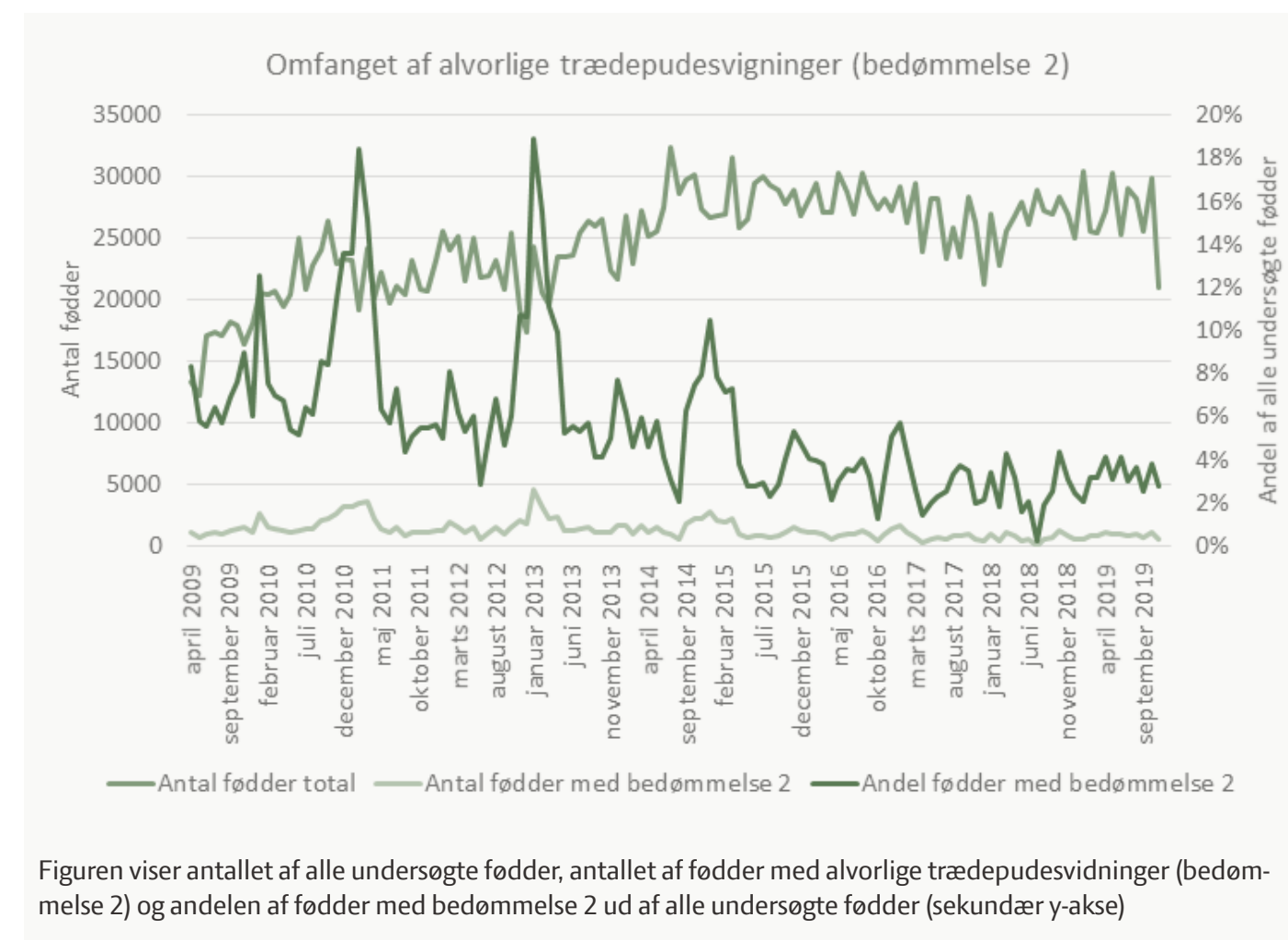

Ser man historisk på det, er antallet af fødder, der hver måned bliver undersøgt for trædepudesvidninger, steget med ca. 33% i løbet af de sidste 11 år, grundet stigning i antallet af slagtede kyllinger (figur 4), samt indberetninger fra udenlandske slagterier. Alligevel er antallet af fødder med alvorlige trædepudesvidninger faldet i samme periode (figuren nedenfor).

Andelen af fødder med alvorlige trædepudesvidninger har ligget nogenlunde stabilt omkring de 3%, de seneste par år. Det ses også, at der i de værste måneder siden 2009 har været 19% fødder med alvorlige trædepudesvidninger, mens det i juli 2018 lykkedes at nå 0%.

Det er tydeligt, at der har været et fald i andelen af fødder med alvorlige trædepudesvidninger i perioden, og at det har været muligt at holde et nogenlunde stabilt niveau siden 2015. Dog er set enkelte udsving, som har været mindre i 2019, sammenlignet med de øvrige år.

En tilsvarende opgørelse kan laves for trædepuder med mindre alvorlige trædepudesvidninger (bedømmelse 1). Forholdet mellem bedømmelse 1 og bedømmelse 2 har ligget stabilt gennem hele den undersøgte periode. Bedømmelse 2 er årsag til ca. 75% af de point holdene tildes, mens bedømmelse 1 er årsag til de resterende 25%.

Konklusion

Det kan konkluderes, at branchen har haft stor succes med at nedbringe forekomsten af trædepudesvidninger i de danske slagtekyllingeproduktioner.

Opgørelsen viser en meget flot reduktion i andelen af flokke med uønskede trædepudescore (over 40 point), hvilket viser sig ved en stigning i andelen af flokke med en ønsket trædepudescore (maks. 40 point) fra 66% i 2009 til 92% i 2019.

På individniveau kan ligeledes konkluderes en flot fremgang. Antallet af fødder med alvorlige trædepudesvidninger er faldet, til trods for en stigning i antallet af undersøgte fødder på ca. 33%. Derudover ses der ikke længere sæsonudsving i forekomsten af trædepudesvidninger, hvor der for blot få år siden var udfordringer med højere scorer i vintermånederne.

Det er et rigtig flot resultat, som giver motivation til at fortsætte den effektive og målrettede indsats på området.

HØJ FØDEVARESIKKERHED

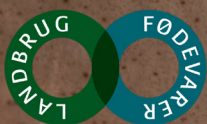
GOD FODERUDNYTTELSE

LAV KLIMABELASTNING

HØJT PROTEININDHOLD

KORT TRANSPORTTID

GOD DYREVELFÆRD

Landbrug & Fødevarer
Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141

E info@lf.dk
W www.lf.dk